

UDK:811.502

Nigina RASULEVA,
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti dotsenti, PhD
E-mail: nigina1114@gmail.com

Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti professori, f.f.d A.Mannonov taqrizi asosida

XXI ASR XITOIY ILMIY FANTASTIK ASARLARIDA EKOLOGIK OMILLARNING YORITILISHI

Annotatsiya

Mazkur maqolada XXI asr xitoy ilmiy fantastikasi asarlarida ekologik muammolarni insoniyat va texnologiya o'rtasidagi murakkab munosabatlar orqali yoritilishi haqida batafsil hikoya qilingan. Qolaversa, asarlarda atrof-muhitning vayron bo'lishi, ekologik halokotlar, resurslar tanqisligi hamda ilm-fan va texnologiyaning bu muammolarni hal etishdagi roli keng tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: XXI asr xitoy adabiyoti; ilmiy fantastika janri; fan va texnologiya; ekologik muammolar; ekologik madaniyat va axloq.

РАСКРЫТИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ В КИТАЙСКИХ НАУЧНО-ФАНТАСТИЧЕСКИХ ПРОИЗВЕДЕНИЯХ XXI ВЕКА

Аннотация

В этой статье подробно описывается, как в китайских научно-фантастических произведениях XXI века рассматриваются проблемы окружающей среды через сложные взаимоотношения человечества и технологий. Кроме того, в работах подробно анализируются разрушение окружающей среды, экологические катастрофы, нехватка ресурсов, а также роль науки и техники в решении этих проблем.

Ключевые слова: Китайская литература 21 века; жанр научной фантастики; наука и техника; экологические проблемы; экологическая культура и этика.

DISCLOSURE OF ECOLOGICAL FACTORS IN 21ST CENTURY CHINESE SCIENCE FICTION WORKS

Annotation

This article details how 21st-century Chinese science fiction works address environmental issues through the complex relationship between humanity and technology. In addition, the works extensively analyze environmental destruction, ecological disasters, resource scarcity, and the role of science and technology in solving these problems.

Key words: 21st century Chinese literature; science fiction genre; science and technology; environmental problems; ecological culture and ethics.

Kirish. XXI asr xitoy ilmiy fantastikasi ekologik omillarni ko'pincha insoniyatning kelajagi, texnologiya va tabiiy muhit o'rtasidagi murakkab munosabatlar orqali yoritadi. Xitoy ilmiy fantastikasi asarlarida ekologik mavzular quyidagi turli yo'nalishlarda aks etadi:

Atrof muhitning vayron bo'lishi va ekologik halokotlar. Ko'pgina xitoy ilmiy fantastik asarlarda global isish, havo ifloslanishi va resurslar tanqisligi kabi ekologik muammolar markaziy o'rinda turadi.

Ekologik muammolar va texnologik yondashuvlar. Xitoy ilmiy fantastikasi ekologik muammolarni faqat falokat sifatida emas, balki texnologik yutuqlar orqali hal etish mumkin bo'lgan masala sifatida ham ko'rsatadi.

Tabiat va insoniyat o'rtasidagi ziddiyatlar. Ko'pgina xitoy ilmiy fantastik hikoyalarida insoniyatning tabiat ustidan nazorat o'rnatishga bo'lgan urinishi va buning natijasida kelib chiqadigan muammolar tasvirlanadi.

Ekologik muammolarni hal etish yo'llari sifatida ilm-fan va falsafa. Ba'zi xitoy ilmiy fantastik yozuvchilari insoniyatning ekologik muammolarni hal etish yo'lidagi falsafiy yondashuvlarini ham tasvirlaydi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Jahon sivilizatsiyasi bugungi kungacha jadal rivojlandi va yer yuzida insoniyat fan va texnikaning qudrati cheksiz ekanligiga guvoh bo'ldi. Vaqt o'tgani sayin bu vaziyat zamonaviylik ekologik inqirozni yuzaga keltirdi. O'tgan asrdan boshlab G'arbliklar texnologiyaning salbiy oqibatlarini haqida o'ylay boshlashdi. 1962-yilda biologiyani chuqur o'rgangan yozuvchi 蕾切尔·卡逊 Rachel Carson 《寂静的春天》 "Sokin bahor" kitobini nashr etdi. Bu asarda u ekologik inqirozning butun yer ekotizimiga yetkazgan zararini hayratlanarli tarzda tasvirlaydi. Quruqlik jonzorlaridan tortib dengiz jonzorlarigacha hammasini ayamay tanqid qiladi. 1992-yilda AQSH ning 52-vitse-prezidenti 戈尔 Al Gorning 《濒临失衡

的地球》 "Yer nomutanosiblik yoqasida" nomli asarida insoniyat sivilizatsiyasining rivojlanish modeli va ekologik inqiroz o'rtasidagi bog'liqlik batafsil tasvirlangan [5]. Borgan sari jiddiylashib borayotgan ekologik inqirozga duch kelgan G'arb dunyosi bunda G'arb sivilizatsiyasining logotsentrizmi, texnologik ustunligi va instrumental ratsionalligini nazariy darajada har tomonlama tanqid qildi.

Bunday asarlar nashridan keyin konstruktiv postmodernizm kabi ekologiyani muhofaza qilishning nazariy yo'nalishlari vujudga keldi hamda ekologik harakat va atrof-muhitni muhofaza qilish amaliyoti ham jadal rivojlanishga kirishdi. Taraqqiyotdan keyingi davlat sifatida Xitoyning modernizatsiya jarayoni ham jiddiy ekologik inqirozlarni keltirib chiqardi. G'arb dunyosidagi fan va texnologiyani shuningdek, ijtimoiy rivojlanish modellarining ijobiy va salbiy tomonlarini aniqlash ziyolilar uchun zarur masalaga aylandi. Shu sababli, ilmiy fantastika hozirgi kunda eng futuristik va hayoliy adabiy janrdir. Ilmiy fantastik yozuvchilar o'zlarining roman va hikoyalarida doimo texnologiya va insonning omon qolishi haqidagi turli tashvishlarni ifodalaydilar. Zamonaviy jamiyatda ilm-fan va texnika muhim rol o'ynaganligi sababli, insoniyatning omon qolishi va ekologik sivilizatsiyaning qurilishida ilmiy va texnologik ziyolilarning mavqei hal qiluvchi ahamiyatga ega [1]. Ko'p hollarda yozilgan esse va romanlar asosan ongli ekologik o'lchovni aks ettiradi, inson taraqqiyoti modellari, omon qolish qoidalari va ekologik donolikning katta va nozik izlanishlarini yoritib beradi. Hissiy ohang dastlabki uch bosqichda texnologiya kuchining oddiy quvonchidan uzilib, ancha og'irroq va chuqurroq bo'ladi. Qiymatni baholash va axloqiy qurilish nuqtai nazaridan, u asosan uch o'lchovga bo'linadi: qisman dekonstruksiya va tanqid; qiymat-neitral obyektiv tavsif; konstruktiv buzish nazariyasi.

吴岩 Wu Yan, Pekin pedagogika universiteti professori, olim va ijodkor bo'lib, uning ilmiy fantastik romanlari o'zining

boy mazmunga va keng nazariy bilimlarni o'zida mujassam qilgani bilan mashhur. Uning qalamida chuvalchanglar, VR texnologiyasi, hayratlanarli nazariyalar, ko'p o'lchovli makon va vaqt kabi ilmiy fantastik elementlar yaxshi ochib berilgan. Galaktika va kompyuter tarmoqlari ilmiy fantastik romanlarining asosiy mavzusini tashkil etadi. Virtual olamning o'z-o'zini ta'minlashi va yopilishi insonlarning yashash sharoitlarini keskin o'zgartirdi. Inson his-tuyg'ulari begona va befarq unsurga aylandi. 韩松Han Song ilmiy fantastikadagi 兰兹·卡夫卡Frans Kafka bo'lib, uning ilmiy fantastik asarlari postmodern dekonstruksiya bo'y. 《宇宙墓碑》“Kosmik qabr toshi” va 《铁石青春》“Bezovta yoshlik” nomli asarlari noaniqlik, kutilmaganlik va ikkilanish kabi o'ziga xos tuyg'ularga to'la [2]. 王晋康Wang Jinkang o'z asarlarida texnologiya va insonning omon qolishi o'rtasidagi munosabatlarga katta e'tibor beradi. Uning 《生死平衡》“Hayot va o'lim muvozanati”, 《生命之歌》“Ta'qdir qo'shig'i” va 《终极爆炸》“Yakuniy portlash” nomli ilmiy fantastik romanlarida texnologiya sabab bo'lgan ma'naviy inqirozdan havotirlanish vaziyati bildirilgan. Hech shubha yo'qki, hozirgi Yer va insoniyat omon qolish uchun jiddiy muammolarga duch kelmoqda. Ekologik inqiroz va ma'naviy inqiroz haqida o'ylash va ularga javob berish zudlik bilan hal qilinishi kerak bo'lgan murakkab va dolzarb muammodir. Turli sohalaridagi mutaxassislar va olimlar o'zlarining ekologik bilimlarini kengaytirish va amaliyotga tatbiq etishga intilmoqdalar. Insoniyatning kuzatuvchilari va tanqidchilari juda ko'p, ammo turli kuch va talablarni tahlil qilib, oqilona va konstruktiv yechimlarni ilgari suradiganlar kam. [5] Ilmiy fantast yozuvchilar ekologik tafakkurning boshida turganini avvalgi tahlillardan ko'rish ham mumkin. Ilmiy fantastik romanlar ko'pincha o'quvchilar ko'nglini zabt etadi va falsafiy g'oyalar va bashoratni ifodalash orqali fikrlash tendensiyasini boshqaradi. Ilmiy fantastik romanlarda ekologik tafakkur eng muhim belgi hisoblanadi, ammo bu asarlarda insoniyatni hayotning vayronagarchiliklari haqida ogohlantirish ham kuzatiladi. Odamlar esa o'zlarining chegaralari va o'ziga xosligi bilan insondir. Vayronalarni qayta qurish insoniyat sivilizatsiyasining oqilona va barqaror kelajak sari harakatlanishi uchun muhimdir. Shuning uchun ekologik o'lchovning konstruktivligi juda qimmatli bo'ladi [1]. Insonlar organik jarayonga yo'naltirilgan yaxlit dunyoda yashaydilar va hamma narsa turli xil munosabatlarda bo'lib, yashil sivilizatsiyani qurish uchun ongli ekologik ongdan foydalanishni targ'ib qiladi.

Tadqiqot metodologiyasi. Hozirgi ilmiy fantastik asarlar orasida ilmiy fantastika sovuq va chuqur ekologik tasavvur bilan yozilgan bo'lib, bu son-sanoqsiz o'quvchilarning ko'plab fikrlarini uyg'otdi. Ilmiy fantastik romanlarda bosh qahramonlarning aksariyati ziyolilar bo'lib, ular ilmiy-texnikaviy ziyolilarning guruh obrazini yaratadi. Bu ziyolilarning tanlovlari va pozitsiyalari asosan ekologiya, fan va texnologiya hamda kelajakka oid turli qarashlarni ifodalaydi. Turli qadriyatlarining ekologik o'lchovi ilmiy fantastik matnlarida to'liq namoyon bo'lsa-da, konstruktiv ekologik o'lchov odamlar ongida tobora ko'proq qabul qilinayotganini ko'rish bizni quvontiradi. Konstruktiv ekologik o'lchovda fantast yozuvchilar vaqt va makonni kengaytiradilar va koinot hamda sivilizatsiya, texnologiya va ekologiya, estetik va ta'lim o'rtasidagi ichki munosabatlar haqida chuqur fikr yuritadilar. Tarix va zamonni o'zida mujassamlashtirgan bir-biriga bog'langan tanlovlarda o'ziga xos gumanistik tuyg'ularga ega bo'lgan dialektik ilmiy va ekologik axloq shakllangan bo'lib, u Xitoy xususiyatlarining konstruktivligini o'zida mujassam etgan. Hozirgi nuqta nazardan, ekologik o'lchovning konstruktivligi asosan uch o'lchovda namoyon bo'ladi:

Birinchi o'lchov - fan, taraqqiyot va ekologiyaning paradokslari haqida fikr yuritish orqali ekologik inqiroz dilemmasining ko'rinishi va sabablarini sharhlash;

Ikkinchi jihat - inson tabiati, sivilizatsiya va kelajakni qayta qurishda ekologik inqirozga yechim izlash;

Uchinchi o'lchov - ekologik dunyoning mumkin bo'lgan sharti estetikani, hayotni va butunlikni tan olishdir. Ilmiy fantastik yozuvning konstruktiv tabiati birinchi navbatda olam va sivilizatsiya kategoriyalari haqidagi fikrda namoyon bo'ladi. Ilm-fanning rivojlanishi butun yer ekotizimiga zarar yetkazdi, buning

natijasida fan ham, taraqqiyot ham nazoratsiz bo'lib qoldi. Insoniyat ilg'or va murakkab texnologiyalar hozirgi holatni o'zgartirishga umid qiladi. Mavjud vayron bo'lgan ekologiyaga duch kelgan barcha mamlakatlar omon qolish uchun raqobatda ko'proq rivojlanishga intilishadi. Har bir insonni texnologik gedonizm holati boshqaradi [3].

叶文洁 Ye Wenjie inson tabiati haqida fikr yuritir ekan, u inson ruhiyatining o'ta qashshoqligini va tarixning tartibsiz rivojlanishining bema'niligini ham ko'rdi. 吴岩Wu Yanning “Sichqoncha paneli” asari axborot jamiyatida inson mentalitetidagi o'zgarishlar va kompyuter hukmronligiga qarshi keng ko'lamlı kurashni o'rganishga qaratilgan. 王晋康Wang Jinkangning asarlari an'anaviy axloqiy tuyg'uga ega bo'lgan ilmiy fantastik yozuvchilar o'rtasidagi haddan tashqari ajralish tuyg'usini namoyish etadi. O'zining 《生命之歌》“Ta'qdir qo'shig'i”, 《十字》“Xoch” va 《生死之约》“Hayot va o'lim ahdi” asarlarida shizofreniya kasalligiga chalingan olim haqida hikoya qiladi. Texnologiya insoniyat uchun barakami yoki uning halokatmi degan savolni ilgari suradi. Hozirgi fan va texnologiya insoniyat jamiyatiga misli ko'rilmagan ta'sir ko'rsatib, odamlarning begonalashuviga olib keldi. Qutqaruv yechimlarini izlashda xitoylik ilmiy fantast yozuvchilari o'zlarining ilmiy fantastika romanlarida umumiy insoniy me'yorlarga amal qilishadi. 钱莉芳 Qian Lifang o'zining 《天眷》“Xudoning irodasi” va 《天命》“Ta'qdir” romanlarida insoniyatning o'zga sayyoralik “龙羲” Long Xi nazoratidan qutulganini va shu bilan insoniyatning tarixdan oldingi davrga qaytishi hamda taqdiridan qochib qutulganini yuqori baholagan [3]. 长铗 Zhang Jia “Kunlun” asarida G'arb qirolichasi onasi odamlarning imkoniyatlarini ko'rgani uchun odamlarni boshqarishdan voz kechganini yozgan.

Texnologiya barcha muammolarni hal qila olmaydi. 王晋康 Wang Jinkang ham romanlarida ekologik tabiiy ofat tashvishlarini ifodalagan.

Dunyoni qayta qurishning yagona rejasi va inson rivojlanishining yagona modeli mavjud emas, faqat yaxshiroq bo'lganlar amalda sinab ko'rilishi kerak, amalga oshirilishi mumkin bo'lgan shartlar esa pragmatikdir. Pragmatizm - bu Xitoy xalqi tomonidan ming yillar davomida qishloq xo'jaligi sivilizatsiyasida to'plangan, omon qolish haqidagi tasavvurlar haqida hamda Xitoy amaliy estetik tarbiyasining mohiyatidir. Xitoyliklar ekslyuziv diniy e'tiqodlarga ega emaslar, Konfutsiychilik ta'limoti esa g'ayritabiiy kuchlar va xotik xudolar haqida gapirmaydi, balki bu dunyoda barqarorlikni izlash, qalbda xotirjam va barqaror hayot kechirishni ma'qullaydi.

Tahlil va natijalar. Zamonaviy fantast yozuvchilar ongli ravishda Xitoy ruhini meros qilib olishga intilishadi. An'anaviy Xitoy madaniyatining asosi insoniyatga yo'naltirilgan. Insoniyat ilmiy fantastikaning mantiqiy boshlanish nuqtasidir. Ilmiy fantastik romanlar ekologik donolikning ma'rifiy missiyasini ongli ravishda o'z zimmasiga oladi. Inson taraqqiyoti kontseptsiyasining metafizikasi ekologik inqiroz sharoitida majburiy tuzatishlarni talab qiladi. Fantast yozuvchilar tomonidan yaratilgan ilmiy fantastik matnlardagi ekologik jihat va konstruktiv fikrlash insoniyat sivilizatsiyasining ekologiyaga bo'lgan munosabatidir. Ilmiy fantastik romanlardagi ekologik inqirozlar haqidagi qarashlar, javoblar va tanlovlar ziyolilarning ekologik pozitsiyasini ifodalaydi. Insonning eng katta mohiyati estetik erkinlikka erishishdir [6].

Adabiyotda estetikaning yetishmasligi ilmiy fantastik romanlarning rivojlanishini cheklaydi. Qiynchilikni hal qilish uchun biz ilmiy fantastikaning ekologik jihatidan tahlil qilib ham javob izlashimiz kerak. Fantastikaning 100 yillik rivojlanishida ilmiy fantastikani qabul qilish tobora keng tarqalib, uning ekologik jihatiga tobora yaqqol namoyon bo'lmoqda.

Xitoy xalqining ma'naviy olamida go'zallikdan maqsad erkinlikka ishora qilish, go'zallikning natijasi esa mehr-shafqatni tan olishdir. Ilmiy fantastika va adabiyotning ikki tomonlama o'lchovlariga ega bo'lib, uning estetik xususiyatlari ham ikkalasining dialektik birikmasidir. Fantastikaning ekologik jihatiga rioya qilish hayotni eng ko'p qadrlash va hurmat qilishni anglatadi, bu insoniyatning o'ziga va butun yer sivilizatsiyasiga rahm-shafqatdir. Bu yo'lda astoydil harakat qilib, dunyo

hikmatlari cho'qqisida ko'proq klassik ilmiy fantastik matnlar paydo bo'lishiga ishonamiz. U har bir kitobxonning qalbiga kirib borishi va shu bilan turli guruhlarining hayotiy tan olinishini uyg'otishi mumkin.

Ilmiy fantastik romanlar geologik vaqt, ijtimoiy vaqt va shaxsiy vaqtning o'zaro bog'liq kuzatuv istiqbollari bilan fikrlashni rag'batlantirish uchun panoramik makonni ochadi. Ushbu tafakkur maydonida asrlar davomida turli madaniy tizimlarning ilmiy hukmlari dialogik tarzda taqdim etilgan. Bir paytlar biz faxrlanayotgan ilmiy qoidalar inson hayotiy tajribasini siqib chiqardi va majburan o'zgartirdi. Xitoy ilmiy fantastik janri na'munalarining aksariyati hayotning qadr-qimmatini tushunish va ilmiy dunyoqarashga ega bo'lishi kerak bo'lgan axloqiy me'yorlarga rioya qilish uchun an'anaviy xitoylik gumanistik tuyg'ulardan foydalanishni tanladi. Insoniy ilm-fanning salbiy ta'siriga va o'limning haqiqiy tabiatiga qarshi turishni o'rgatdi.

王晋康 Vang Jinkangning 《豹人》 “Leopard odam” asarida aniq ta'kidlagan edi: “只要体内嵌有哪怕是一极微量的异种基因, 这人 就应视同非人!” “Agar tanada juda oz miqdorda begona genlar mavjud bo'lsa, bu odamni g'ayriinsoniy deb hisoblash kerak!” [2] Fantastikaning ekologik jihati axloqiy ilmiy dunyoqarashga ishora qilishi kerak. Albatta, buning mazmun-mohiyati ilm-fan taraqqiyoti va sivilizatsiya jarayonida insoniyatning yanada jipsligini taqozo etadi. Fantast yozuvchilar bizga yangi fanning ekologik jihatini beradi. Ilmiy fantastik romanlardagi gipotezalar, metaforalar va modellar, xoh ular yangi avlodga mansub bo'lsin, xoh yangi avlod vakillari bo'lsin, ekologik tafakkurimizni takomillashtirishda biz uchun ma'lumotnoma bo'lib xizmat qilishda davom etadi. Ta'limotlar va g'oyalar o'rtasidagi qarama-qarshilik, fan va ekologiya o'rtasidagi ziddiyat, inson tabiati va taraqqiyoti o'rtasidagi tafovut – bularning barchasi yangi burilish nuqtasini ko'rsatib, yangi sintez va ilmiy tushunchalarning yangi konstruktiv ma'rifatini talab qiladi. Faqat inson va tabiat o'rtasidagi yangi dialogni hamda organik fan va mexanik fanning yangi kombinatsiyasini amalga oshirish orqali, Xitoy va G'arb madaniyatlarining yangi integratsiyasi odamlarning his-tuyg'ularini tushunishi, odamlarning qalbini tarbiyalashi va insoniyat sivilizatsiyasining avloddan-avlodga o'tishi va innovatsion rivojlanishiga imkon beradi.

Xulosa va takliflar. Ilmiy fantastik romanlarning rivojlanish jarayonida ekologik jihatga ega bo'lishi tarixiy zarurat bo'lib, mukammal ilmiy fantastik roman matnlariga ham xos xususiyatdir. Kelajakning ekologik o'lchamiga ishora qiluvchi pozitsiya juda muhim. Dekonstruksiya, tahlil va tanqid ham albatta muhim. Ammo, agar odamlar odatda aqli bo'lsa va fan va texnologiya haqida nisbatan izchil kognitiv tushunchalarga ega bo'lsa, ilmiy fantastik matnlarni texnologiyaning salbiy ta'siridan qo'rqish, ekologik ofatlar haqida bo'g'iq shikoyatlar va kelajak haqidagi chuqur tashvishlar bilan cheklanib bo'lmaydi. Ilmiy

fantastik romanlarning ekologik jihatining konstruktivligi kelajakdagi ilmiy fantastik yozuvlar uchun standartga aylanishi va fantast yozuvchilar, kitobxonlar va tadqiqotchilar tomonidan asta-sekin tushunilishi va tan olinishi kerak.

Ilmiy fantastika etikasi nuqtai nazaridan, ilmiy fantastika romanlarining ekologik jihatining eng katta konstruktivligi shundaki, ular inson axloqini qo'llab-quvvatlaydi. Axloqning umumbashariyligi ekologik tasavvur bilan bog'liq uchta zarur muammoli sohani boshqaradi: koinot va sivilizatsiya, texnologiya va ekologiya, estetika va erkinlik. Unda insoniyatning omon qolishi ustuvorligi ostida inson taraqqiyoti paradoksi, fan va texnika taraqqiyotida fan va texnikani oqilona dekonstruksiya qilish, inson tabiatiga asoslangan ekologik donishmandlikni qayta qurish masalalari chuqur aks ettirilgan. Konstruktiv postmodernistik nuqtai nazar bilan taqqoslaganda, uning ilmiy fantastik romanlarining ekologik ma'naviy makonida an'anaviy gumanistik klassik ruh yaqqol namoyon bo'ladi. Axloqiy yurak vijdon, sevgi va himoyani yaratadi. Hissiy tabiat hayotiy aloqalar va mas'uliyatlarni keltirib chiqaradi. Ekologik donolik an'anaviy xitoy madaniyati, konfutsiylik, buddizm va daosizmning mohiyatini birlashtiradi. Instinktiv axloqiy tuyg'u va hissiy proektsiya insonni yer yuzidagi eng ekologik mas'uliyatli mavjudotga aylantiradi. Shuningdek, biz hayot mas'uliyatini o'z zimmamizga olish va yerni himoya qilish uchun qo'limizdan kelganini qilish uchun eng katta rahm-shafqatni qo'llaymiz. Bu an'anaviy xitoy ziyolilarining pozitsiyasidir. Kelajakka ishora qiluvchi ilmiy fantastik romanlarida xitoylik fantast yozuvchilar ana shu ekologik hikmatni yetkazadilar. Bu intellektual sezgining bir turi. Uning ma'nosi keng va chuqur bo'lib, hushyorlik, qutqarish va erishish mumkin bo'lib, ilmiy fantastik romanlarning ekologik o'lchovida xitoylik xususiyatlarning konstruktiv xarakterini o'zida mujassam etgan.

Mashhur Rim faylasufi 提图斯·卢克莱修·卡鲁 Titus Lukretsiy Kar havotirga tushganidek: “请承认那些你必须允许它们在这个世界上存在却又看不见的粒子, 免得你会不相容我的话, 因为人眼使无法感知这些基本物体的。” “Iltilmos, dunyoda mavjud bo'lishiga ruxsat berishingiz kerak bo'lgan, lekin ko'ra olmaydigan zarralarni tan oling, chunki menga ishonmang, chunki inson ko'zi bu elementar narsalarni idrok etishga qodir emas.” Kelajakdagi ekologik dunyoni barpo etish tabiatning xilma-xilligi, vaqtinchalik va murakkabligi bilan yuzma-yuz keladi. Bizga har qachongidan ham yangi tushuncha va yangi qoidalarining paydo bo'lishi muhim. Bu, shuningdek, yangi qoidalarni tan olishni talab qiladi. Mavjud dunyo chiziqli bo'lmagan, tartibsiz va xilma-xildir. Ilmiy fantastik romanlarning ekologik o'lchamiga rioya qilish, konstruktiv talablarga rioya qilish va ilmiy fantastika romanlarining estetik sifatini oshirish katta ahamiyatga ega.

ADABIYOTLAR

1. 张未未. 科幻式的异文化表达——《三体》的文学人类学解读[J]. 美与时代(下), 2016, (5).
2. 杨庆祥. 作为历史、现实和方法的科幻文学——序“青科幻”丛书[A]. 宝树. 世间外史[M]. 北京: 作家出版社, 2018.
3. (美) 安德森. 想象的共同体: 民族主义的起源与扩散[M]. 吴建人译. 上海: 上海人民出版社, 2005: 6.
4. 郝景芳等. 弦歌: 中篇科幻小说集[M]. 上海: 上海科学技术文献出版社, 2017: 24. [6] 郝景芳等. 弦歌: 中篇科幻小说集[M]. 上海: 上海科学技术文献出版社, 2017: 24.
5. 王德威. 史统散, 《科幻兴——中国科幻小说的兴起、勃发与未来》, 《探索与争鸣》2016年第8期
6. 王晋康: 《豹人》, 成都: 四川科学技术出版社2012年版